

Рудь О. М.

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Горбатенко І. С.

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

ФУНКЦІОНУВАННЯ ТРОПЕЇЧНИХ ЗАСОБІВ У ПОЕТИЧНИХ ТЕКСТАХ СЕРГІЯ ЖАДАНА

Статтю присвячено дослідженню питання функціонування тропеїчних засобів у поетичних текстах Сергія Жадана як творчих елементів його ідіостилю. Проаналізовано основні тропи, характерні для поетичних текстів митця.

Встановлено, що у поезії Сергія Жадана індивідуально-авторські епітети є найуживанішим образним засобом. За допомогою них митець творить оригінальні художні образи, уводячи їх в поетичний контекст, надаючи їм нових значеннєвих відтінків. Традиційні епітети автор використовує задля кращого розуміння змісту поезії, її образного наповнення, для увиразнення власних почуттів і світосприйняття. З'ясовано, що колірні епітети поета містять не лише кольорову ознаку, але і переносне, часто символічне значення.

У поетичних текстах Сергія Жадана спостережено метафори, що побудовані на перенесенні характерних ознак: назв істот на назви істот; назв неістот на назви неістот; назв істот на назви неістот. Здійснено аналіз метафор за їх граматичним вираженням, виділили основні різновиди метафор – субстантивні, атрибутивні, дієслівні.

Порівняльні конструкції у поетичних текстах Сергія Жадана свідчать про значну варіантність структурних різновидів. Проаналізовано найбільш поширені структурні групи порівняльних конструкцій: порівняльний зворот (непоширений і поширений) з порівняльними сполучниками; порівняння у формі орудного відмінка; підрядне порівняльне речення; описові порівняння; речення порівняльної структури, в яких об'єкт порівняння охоплює всю предикативну частину; порівняльно-приєднувальні конструкції, побудовані за принципом образної аналогії.

Наголошено, що у поетичному тексті Сергія Жадана тропи вживаються лише тоді, коли вони є необхідними, доцільними й оригінальними. Вони є основним елементом образного мислення митця, у них відображаються мовні традиції певної епохи, літературного напрямку, художні смаки та уподобання автора.

Ключові слова: Сергій Жадан, поетичний текст, художні тропи, образно-виражальні засоби, епітет, метафора, порівняння.

Постановка проблеми. У сучасних лінгвістичних дослідженнях зацентована увага на питаннях мовної особистості, поетичної мовотворчості, ідіостилю поета, його ролі у становленні й розвитку літературної мови в цілому і поетичної мови зокрема. «Кожен мовець має свій словник, стиль мовлення, манеру комбінувати мовні засоби і осмислює буття через свою систему мовних знаків» [11, с. 2]. Тропеїчні засоби, якими послуговується митець у поетичних текстах, дають змогу розглянути його творчий доробок як єдину художню систему, проаналізувати його творчу манеру письма, розкрити індивідуально-авторську картину світу.

Ідіостиль Сергія Жадана без перебільшення можна назвати самобутнім, оригінальним, несхо-

жим на інші. Поет тонко відчуває навколишній світ і всі події та процеси, які відбуваються в ньому. Поезія Сергія Жадана глибоко філософська, лексика поетичних творів оригінальна, кожне слово емоційне, змістовно насичене, має прихований філософський зміст. Тропеїчні образні засоби його поезії допомагають авторові впливати на розум, почуття й емоції читачів, формувати певні ідейні переконання, моральні риси та естетичні смаки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження тропеїчних засобів мають тривалу історію та представлені різними поглядами на системний характер тропіки, місце кожного із тропів у цій системі, лінгвістичний статус тропів [10, с. 181] тощо. Тропеїчна система художньої

мови є об'єктом наукового вивчення таких мовознавців, як Л. Мацько, Л. Кравець, І. Вихованець, В. Русанівський, Н. Сидяченко, О. Волковський, І. Кочан, Л. Рожило, Т. Стретович та інших. Тропи як мовновиражальні ознаки ідіостилю автора аналізують С. Єрмоленко, Н. Сологуб, М. Братусь, В. Красавіна, Н. Лисенко, О. Литвин, М. Підкамінна, Л. Пустовіт, О. Сидоренко, Н. Сидяченко, Л. Ставицька, О. Таран та інші.

Індивідуальний стиль Сергія Жадана, особливості його поетичної мови в різних аспектах розглядають Б. Гоц, Ю. Гришко, О. Даниліна, А. Демченко, І. Іваненко, В. Кононенко, О. Маленко, В. Нестеренко, Т. Пінчук, І. Процик, О. Скоробогатова, К. Тараненко, О. Томашевська, О. Шаф та інші. Проте тропіку поетичних творів митця проаналізовано лише в небагатьох наукових розвідках, зокрема Л. Бондаренко («Порівняння у художньому мовленні Сергія Жадана (на матеріалі збірки «Цитатник»)»), І. Глуховцевої («Структурно-семантичні особливості порівнянь у творі Сергія Жадана “Месопотамія”»), Л. Козловської («“Поети тримаються разом, ніби матроси крейсера” (про образні порівняння у поетичних текстах Сергія Жадана)») та інших.

Постановка завдання. Мета нашого дослідження полягає в аналізові особливостей функціонування тропейчних засобів у поетичних текстах Сергія Жадана як творчих елементів його ідіостилю. Реалізація поставленої мети вимагає виконання таких завдань: 1) виявити основні тропи, характерні для поетичних текстів Сергія Жадана; 2) з'ясувати своєрідність їх семантичної і граматичної структури; 3) визначити функційне навантаження тропейчних засобів як образних та структурних компонентів ідіостилю автора.

Виклад основного матеріалу. Сучасні мовознавці, аналізуючи мову поетичних текстів, зацентровують увагу на науковій інтерпретації індивідуально-авторської мовної картини світу, особливостях функціонування мовних одиниць у процесі творення художніх образів, виявленні механізмів трансформації мовних явищ у системі авторського художньо-мовного бачення світу [13, с. 88]. Світ емоцій, почуттів і переживань автора, його розуміння і художнє розкриття певних подій, явищ проявляється значною мірою в системі тропів, які «закріплюють у слові особливості індивідуального сприйняття реальності» [8, с. 145].

У поетичних текстах Сергія Жадана епітет є найуживанішим художнім образним засобом. За допомогою нього митець намагається показати

предмет зображення з незвичайного боку, підкреслити, індивідуалізувати якусь ознаку, зосередити на ній увагу, викликати певне ставлення до зображуваного.

Епітет як «першотроп», як один із найдавніших засобів поетичної образності вивчається досить давно, ще з античності, і розглядається науковцями в різних аспектах. Водночас на сьогодні відсутня уніфікована дефініція епітета. Епітет на рівні слова аналізується як: художнє, образне означення; один із основних тропів поетичного мовлення; стилістичний засіб передачі власного світобачення письменника. Українські мовознавці С. Єрмоленко, Л. Мацько, А. Мойсієнко та інші розглядають епітет у складі словосполучення, оскільки «він набуває конкретного значення лише у зв'язку з означуванням словом, яке розширює семантичне поле означення, що, у свою чергу, висвітлює нові, іноді несподівані, семантичні властивості самого описуваного слова» [7, с. 141]. Експресивно-образну функцію можуть виконувати нейтральні слова, і тому не завжди легко провести чітку межу між художнім і логічним означенням. Установити епітетну роль лексеми можна лише в контексті з урахуванням характеру і взаємовпливу компонентів словосполучення [12, с. 17].

За ознакою уживаності епітети традиційно поділяють на постійні (традиційні) й індивідуально-авторські. У поетичному мовленні Сергія Жадана переважають індивідуально-авторські епітети: *невиговорений сніг, нежива спекота, чорна хроніка, серцева пітьма, сірчаний скепсис, вдячна тріска, бджолина мова, хрещені бджоли, висока лють, вистуджена мерзлота, грудневий свинець, дзвінка лють, невидима тиша, нежива спекота, туга тиша, жовто-червоне відмирання, зелені тумани, золота безодня, сині квартали, сіре повітря, смарагдовий космос, червоне повітря, червоні зливи, чорне сонце, чорний дощ, чорний час* тощо. Митець творить оригінальні індивідуально-авторські художні образи, уводячи їх в поетичний контекст, надаючи їм нових значеннєвих відтінків. Наприклад: «*Сніг лежить на ріці – невиговорений, невагомий*» [2, с. 33]; «*Рибалки зранку бовтаються в спекоті неживій*» [2, с. 18]; «*Вб'є повітря своїм грудневим свинцем, / вб'є повітря вистуджена мерзлота, і тепер ось перед його пташиним лицем / стоїть його дорога, / себто його мета*» [2, с. 252].

Традиційні епітети автор використовує задля кращого розуміння змісту поезії, її образного наповнення, для увиразнення власних почуттів

і світосприйняття: *літнє небо, осіння трава, голодні лисиці, залізні ключі, морські кити, неповороткі лини, сполохані риби, степові птахи, вереснева ніч, засніжена ріка, зимове небо, липнєве надвечір'я, літнє небо, осіннє повітря, холодні зірки, біла сорочка, жовті комети, зелена кропива, золоті пшениці, синій дим, червоний метал, червоні півні, чорна ніч* тощо.

Поетичний світ Сергія Жадана – неповторний, кожне його слово змістовно наповнене, часто символічне. Зображений простір у рядках *«Я запам'ятаю те, що побачу наступного разу: / літнє небо між цвинтарем і вокзалом»* [2, с. 38] передає діаметрально протилежні за смисловим наповненням місця, оскільки *цвинтар* – це місце спочинку померлих, завершеного життєвого шляху, а *вокзал* – це уособлення постійного руху, сподівання на нові враження, на початок нового життя. Над обома місцями панує *літнє небо*, яке є ніби місточком між двома світами і на яке ліричний герой дивиться з надією.

«Використання кольористичних епітетів в українському поетичному мовленні є традиційною рисою української літературної мови усіх етапів розвитку» [9, с. 343]. Поряд з логіко-ідентифікаційною функцією кольороназви виконують роль емоційно-експресивних означень, часто входять до складу метафоричних структур [12, с. 36]. У поетичних текстах Сергія Жадана колір містить не лише кольорову ознаку, але і переносне значення відповідно до його символіки.

Найуживанішим у поезії митця є чорний колір. А. Кокотюха наголошує, що вірші Сергія Жадана *«народжуються на гамірних вулицях, брудних привокзальних площах, у поїздах, вони просякнуті їдучим димом з фабричних труб, отруйними викидами автомобілів, запахами розпеченого на сонці асфальту. Сергій Вікторович належить до наймолодшого покоління літераторів, які втомилися від прикрашеної, перебреханої, напарфумленої дійсності і відображають реальність такою, якою вона насправді є»* [5, с. 5]. Для автора чорними є дощ, час, вода, небо, сонце, воли, квітка, троянда тощо, чорним для нього є весь навколишній світ, пор.: *«Знати, що чорний дощ затопить твої подвір'я. / Знати, що він не омине нікого»* [2, с. 117]; *«веди мене, мій звичний і убивчий, / мій чорний часе, – стримуй і веди»* [3, с. 84]; *«Ночі не мають сенсу без темноти. / Світи наді мною, чорне сонце, світи»* [4, с. 9]; *«Ворони в небі, ніби чорні троянди»* [3, с. 108].

У віршових текстах чорний колір найчастіше символізує щось лихе, грізне, темні сили,

нещастя. У рядках *«В пробитих легенях його стояла вода – / чорна солодка вода степової ріки»* [2, с. 121], *«Коли вони повернуться, коли роззброяться, коли вони відстояться в чорній хроніці, / поруч із ними залишаться найбільш віддані. / За війною краще спостерігати на відстані»* [4, с. 114] чорний є символом війни, разом з якою неминуче приходить зневіра, горе, смерть. Це символічне значення кольоратива в різних текстах підсилюється виразами *«пробиті легені», «залишаться найбільш віддані»*.

Білий колір традиційно є уособленням моральної чистоти, краси, святості, сонячного світла, земного життя. У поетичних рядках *«Білі зарубки болю серед чорного снігу. / Глибокі шрами, що завжди нагадують зиму»* [2, с. 28] білий колір символізує нестерпні муки, велике нещастя, пор.: *«побіліти від болю»*. Контраст кольорів *білий – чорний*, лексеми *зарубки, шрами* увиразнюють, підсилюють почуття ліричного героя, його невимовний біль і страждання.

Авторські епітети Сергія Жадана часто метафоричні. Вони несуть в собі образну неповторну конкретизацію, глибину різних асоціацій, певне переносне, метафоричне значення. Нове, контекстуальне, метафоричне значення сприймається ніби через призму основного, спираючись на нього, але не співпадаючи з ним. Додаткове контекстуальне значення метафоричного слова стає домінуючим, пряме ж значення втрачає свою роль і служить лише орієнтиром для авторської асоціації. В результаті метафоричне значення слова передає нерозчленоване уявлення, в якому об'єднані ознаки різних предметів, явищ [12, с. 20–21].

Л. Кравець розглядає метафору як «мовне явище, що має когнітивне підґрунтя і є використанням мовного знака однієї концептуальної сфери на позначення складника іншої, яке зумовлене асоціаціями за подібністю чи контрастністю» [6, с. 32]. В основі будь-якої метафори лежить неназване порівняння предмета з яким-небудь іншим предметом на основі ознаки, спільної для обох порівнюваних компонентів. Як троп метафора має великі виражальні можливості, оскільки вона будується на незвичайних, часто несподіваних уподібненнях, які викликають неочікувані асоціації.

У метафорі «відображається здатність людини вловлювати схожість і подібність між різними індивідами, класами об'єктів, а потім за цією схожістю переносити назви справжнього носія чи функції на характеризувану особу чи предмет» [9, с. 329]. У поетичних текстах Сергія

Жадана спостережено метафори, що побудовані на перенесенні:

1) характерних ознак назв істот на назви істот: *співають лисиці* [2, с. 37]; *птахи не чули* [2, с. 115]; *особу підтвердять морські кити* [2, с. 183]; *славить вдячна тріска* [2, с. 264]; *вівчарки голосять* [4, с. 82]; *птахи малюють* [4, с. 102]; *звірі вчать* [3, с. 9]; *надивляються птахи* [3, с. 10]; *апелюють рослини* [3, с. 34];

2) характерних ознак назв неістот на назви неістот: *метафори твоїх ключиць* [2, с. 164]; *вітрила їхніх легень* [2, с. 180]; *ниткитуману* [2, с. 250]; *літографія снігу* [2, с. 282]; *надрізи сміху* [4, с. 95]; *поштові скриньки легень*, *кореспонденція вітру* [3, с. 7]; *розлитість світла* [3, с. 16]; *ніжність монет* [3, с. 35]; *правда снігопадів* [3, с. 58];

3) характерних ознак назв істот на назви неістот: *«Цілий день / море накочується і відступає, / жбурляє чайками»* [2, с. 134]; *«Останнім з'являється сонце. / Біжить, поспішає. / <...> Застигає, вагається. / Зрештою рухається туди, / куди йому показують соняшники»* [2, с. 151]; *«цей час, що рвався вільно і нестигло: / як він летів на нас, немов нас світло, / як він випалював себе, торкнувшись нас»* [2, с. 244] тощо.

За граматичним вираженням традиційно виділяють три основні різновиди метафор: субстантивні, атрибутивні, дієслівні. У поезії Сергія Жадана найбільш поширеними є дієслівні метафори, які характеризують предмет, поняття чи явище за дією. Дієслівні метафори описують світ природи, який у поетичному мовленні митця виступає одухотвореною, живою особою, яка все відчуває, співпереживає ліричному герою: *«сонце стоїть за вікном і відмовляється / рухатись далі, доки вона не проснеться»* [2, с. 54]; *«і небеса розвертаються й відпливають геть»* [4, с. 8].

Субстантивні метафори передають внутрішній стан та почуття ліричного героя: *«серпневий сплав упевненості й смутку, / серцевий згусток пустки і мети»* [4, с. 47]; *«Дякувати за надрізи сміху – ламкого, нічного, / дякувати за мовчання рослинну тяглість»* [4, с. 95], *«На футбольному полі, після програшу. / На полі нашої слави, / на полі, з якого зібрано врожай нашого страху»* [3, с. 25]. Метафори окреслюють поетичне полотно мистецької уяви Сергія Жадана, дають змогу проникнути у світ уявлень ліричного героя, а відтак – усвідомити глибинний сенс віршорядків.

Образне порівняння як один із засобів сприйняття і пізнання світу – пояснення невідомого і складного через відоме і просте – широко вико-

ристовується в поетичних текстах Сергія Жадана. Цей мовно-художній засіб допомагає проникнути в сутність важливий речей, створити художній образ, який би увійшов у свідомість носіїв мови, допоміг сформувати певні асоціації, що супроводжують сприйняття зображуваного предмету.

У сучасних лінгвістичних дослідженнях порівняння трактується то як зворот, то як словесний вираз, то як тропеїчна фігура. Розрізняючи порівняння постійні (фольклорні) та індивідуально-авторські, дослідники наголошують, що «особливістю останніх є несподіваність вибору об'єкта порівняння: “поетичні асоціації й наближення далеко не завжди йдуть у згоді з асоціаціями й наближеннями звичножиттєвими”»; тут часто неждано прокидається внутрішня “субстанція” речей, їхні неочевидні, але істотні прикмети, або ж по-новому виступають традиції народнопоетичного вжитку» [1, с. 55].

У поетичному мовленні Сергія Жадана переважають індивідуально-авторські порівняння: *«І кров на ранах, ніби смола на ялинах»* [2, с. 24]; *«літери висіли у червневому повітрі / попелом спалених синагог»* [2, с. 221]; *«Птахи – крикливі, наче плакати»* [4, с. 78]; *«Життя випалює нас, як сірники, / виймає, мов скалки зі своєї руки, / вириває нас, ніби ніж із плеча, / ми лишаємось, дикі, як алича»* [4, с. 21]. Характер, спосіб вживання індивідуально-авторських порівнянь виявляють високий рівень творчої майстерності поета, глибину його чуття слова, оригінальність слововживання. Смысл таких порівнянь «не лежить на поверхні», їх розшифрування, прочитання часто прихованого змісту потребує великих зусиль, заглиблення в широкий контекст.

Порівняльні конструкції у поетичних текстах Сергія Жадана свідчать про значну варіантність структурних різновидів. Виділимо декілька найбільш поширених груп:

1) порівняльний зворот (непоширений і поширений) з порівняльними сполучниками (як, мов, наче, ніби тощо): *«Історія рухається по колу, мов океан»* [2, с. 17]; *«В небі, наче тварини, пробуджуються холоди»* [2, с. 27]; *«Три роки тому ти змінював світ. / Правив його, мов учнівський диктант»* [2, с. 108]; *«Корені слів, як коріння дерев, / тримають віри, мов берег ріки»* [2, с. 238]; *«Вітрило розгортається, мов чай, кинутий у кип'яток»* [4, с. 18];

2) форма орудного відмінка: *«Антену повертається соняшником проти світла»* [2, с. 6]; *«і ніч тулилась до шиби сонним щеням»* [2, с. 15]; *«Коли врожаєм відходить письмо старе»* [2, с. 81] тощо;

3) порівняльне речення: «*Я виплюну тебе на берег, як випльовує наживку найбільша з риб, / я вдихну в тебе життя, як вдихають звук у сурму*» [4, с. 15]; «*У його коридорах / стояла любов, як хвороба в порах, / як звук, що зривається з піднебіння, / як промені, що добуваються дна*» [4, с. 60]; «*Висаджуються нові дерева, / ніби впроваджується / новий правопис*» [3, с. 71];

4) описові порівняння: «*хай я, подібно до палого листя, / залишусь для когось печальним минулим*» [2, с. 187]; «*Твоє плече подібне до крила*» [4, с. 30]; «*голос її стає подібним до полів, / з яких зняли золото врожаю*» [4, с. 48];

5) речення порівняльної структури, в яких об'єкт порівняння охоплює всю предикативну частину: «*Поети – вони як лисиці: першими чують смерть, / першими брешуть на місяць*» [2, с. 70]; «*Чайки – розкидані, мов листівки, / в яких так багато всього намріяно*» [2, с. 173];

6) порівняльно-приєднувальні конструкції, побудовані за принципом образної аналогії, які створюють розлоге поетичне полотно завдяки своїй структурі і надають пояснення предметам

та речам за рахунок порівняння: «*Сніг іде так натхненно, як ідуть до причастя*» [2, с. 32]; «*чоловіки закохуються так, / як кити вистрибують на берег – / без жодного шансу на повернення*» [2, с. 50]; «*так ми видихаємо нашу свободу: / тютюновим димом у прозоре склепіння ранку, / так проступають лики запалень / на вітражах легень*» [3, с. 7].

Багатство порівняльних конструкцій, їх семантична і структурна різноманітність, вдале стилістичне використання свідчить про високу поетичну майстерність Сергія Жадана.

Висновки і пропозиції. Проведений аналіз поетичних текстів Сергія Жадана засвідчив, що художні тропи є основним елементом образного мислення митця, у них відображаються мовні традиції певної епохи, літературного напрямку, художні смаки та уподобання автора. Вони створюють неповторні, оригінальні поетичні образи, впливають на почуття, емоції читачів, формують їх світогляд. Перспективи дослідження вбачаємо в аналізі поетичних символів Сергія Жадана як мовних знаків вираження індивідуальної поетичної моделі світу.

Список літератури:

1. Дядченко Г. Порівняння з лексичними центрами соматизмами в мові української поезії кінця ХХ – початку ХХІ століття. *Культура слова. № 83. 2015. С. 55–58.*
2. Жадан С. Антена [Текст] : поезії Чернівці : Меридіан Черновіц, 2018. 304 с.
3. Жадан С. Список кораблів [Текст]. Чернівці : Меридіан Черновіц, 2020. 160 с.
4. Жадан С. Тамплієри. Поезії. Чернівці : Книги – ХХІ; Meridian Czernowitz, 2016. 120 с.
5. Жадан С. Цитатник: (Вірші для коханок і коханців) / авт. післямови О. Різниченко; вступ. слово А. Кокотюхи. Київ : Смолоскип, 1995. 62 с.
6. Кравець Л. Динаміка метафори в українській поезії ХХ ст. : монографія. Київ : Видавничий центр «Академія», 2012. 416 с.
7. Красавіна В. В., Зіневич Л. В. Структурно-семантичні, стилістичні та текстові функції епітета в новелі Олеса Гончара «За мить щастя». *Феномен Олеса Гончара в духовному просторі українства : збірник наукових статей*. Полтава : ПНПУ, 2018. С. 140–148.
8. Литвин О. Особливості вживання тропів на позначення рослин у мові твору Уляни Кравченко «Хризантеми». *Лінгвістичні дослідження: Зб. наук. праць ХНПУ ім. Г.С. Сковороди. Вип. 42. 2015. С. 144–149.*
9. Мацько Л.І. та ін. Стилїстика української мови: Підручник. Київ : Вища школа, 2003. 462 с.
10. Онопрієнко Т. Тропеїчні засоби реалізації прагматичної скерованості художнього тексту. *Вісник Житомирського державного університету. Випуск 40. Філологічні науки*. Житомир, 2008. С. 181–185.
11. Підкамінна Л. В. Епітет Т. Г. Шевченка: генеза, структура і сучасна мовна рецепція. Автореферат дис. ... канд. філол. наук. 10.02.01 – українська мова. Київ, 2011. 22 с.
12. Рудь О. М. Складні прикметники поетичної мови ХХ століття : монографія. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2020. 248 с.
13. Юріна Ю. М. Ідіостиль Олени Теліги. Дис. ... канд філол. наук. 10.02.01 – українська мова. Херсон, 2016. 194 с.

Rud O. M., Horbatenko I. S. THE FUNCTIONING OF TROPEIC MEANS IN POETIC TEXTS OF SERHIY ZHADAN

The article is devoted to the study of functioning of tropeic means in Serhiy Zhadan's poetic texts as creative elements of his idiosyle. The main tropes that characterise artist's poetic texts are analyzed.

It has been established that in Serhiy Zhadan's poetry, individual and authorial epithets are the most widely used figurative means. With their help, the artist creates original artistic images, introducing them into a poetic

context, giving them new shades of meaning. The author uses traditional epithets in order to understand better the content of poetry, its figurative content, to express his own feelings and worldview. It was found out that poet's color epithets contain not only a color sign, but also metaphorical, often symbolic meaning.

In poetic texts of Serhiy Zhadan, metaphors are found, that are built on the transfer of characteristic features: the names of creatures to the names of creatures; the names of non-beings to the names of non-beings; the names of beings to the names of non-beings. An analysis of metaphors according to their grammatical expression was carried out; the main types of metaphors – substantive, attributive, verbal were identified.

Comparative constructions in Serhiy Zhadan's poetic texts testify to the significant variability of structural forms. The most common structural groups of comparative constructions were analyzed: comparative phrase (uncommon and common) with comparative conjunctions; comparison in the form of ablative case; subordinate comparative sentence; descriptive comparisons; sentences of a comparative structure, in which the object of comparison covers the entire predicative part; comparative connecting constructions, built on the principle of figurative analogy.

It is emphasized that in Serhiy Zhadan's poetic text tropes are used only when they are necessary, expedient and original. They are the main element of artist's figurative thinking; they reflect the language traditions of a certain era, literary direction, artistic tastes and preferences of the author.

Key words: Serhiy Zhadan, poetic text, artistic tropes, figurative and expressive means, epithet, metaphor, comparison.